

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. д-р Марио Драганов Станкев, д.м.н.

**Началник Клиника по Съдова Хирургия, МБАЛ „Национална Кардиологична
Болница” София, ЕАД**

**Относно: Конкуре за заемане на академичната длъжност „Доцент” в област на
висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1.
медицина по специалност „Съдова Хирургия”, за нуждите на Клиника по съдова
хирургия на МБАЛ „НКБ“ , обявен в ДВ бр. 17 от 26.02.2021 г.**

**Заповед на Директора на МБАЛ ‘НКБ’ ЕАД за назначаване на научно жури № №
138/02.04.2021 г.**

Рецензията е изготвена според Закона за развитие на академичния състав (ЗРАС), Правилника за приложение на ЗРАС (ПРЗРАС) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в МБАЛ „НКБ” ЕАД и изисквания за заемане на академичната длъжност (АД) „Доцент”. Процедурата по обявяване на конкурса е съобразена с изискванията на Закона за научните степени и научните звания, няма установени процедурни нарушения. Д-р Наделия Красимиров Николов, д.м. е единствен кандидат в конкурса.

Д-р Наделин Николов е роден на 30.04.1978 г. Завършва Английска езикова Гимназия в гр. Бургас през 1997 г. През 2003 г завършва медицина в Медицински университет, София и е назначен като асистент в Клиника по Съдова Хирургия и Ангиология, СБАЛССЗ – гр. София. От 2015г заема длъжността завеждащ операционен блок към клиниката по Съдова хирургия и Ангиология МБАЛ НКБ ЕАД, гр. София
Общ трудов стаж петнайсет години.

Д-р Наделин Николов има специалности по Съдова хирургия от 2014 г. , придобива свидетелство за професионална квалификация по Ендоваскуларна съдова хирургия през 2015 г. Защитава дисертация на тема: „ Възможности за намаляване на общия риск при хирургичното лечение на каротидни стенози “ през 2016г. Владее английски език. Специализирал е в областите: ендоваскуларна терапия на аортни аневризми, периферни и каротидни артерии; миниинвазивни ендовенозни процедури и

критична исхемия на крайниците във водещи центрове в областта на ендоваскуларната, съдовата хирургия и флебологията в Европа.

Оценка на научно-изследователската дейност:

Тази дейност е отразена в публикации и различни форми на научна активност. Наукометричните данни са представени на табл.1. Наличните точки при д-р Николов надхвърлят минималните изисквания за „Доцент“.

Табл. 1. Наукометрични данни д-р Николов.

Група показатели	Показател	Мин. брой точки	Изпълнен брой точки
А	1. Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен "доктор"	50	50
В	3. Хабилизационен труд - монография	100	100
Г	8. Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	200	253,5
Д	11. Цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране	15	75
Общо		400	478,5

В конкурса за «Доцент» по съдова хирургия д-р Н.Николов участва с 35 научни трудове:

- 1 дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ и автореферат към него
- 1 самостоятелна монография
- 27 публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (в 6 от които е първи автор)
- 6 цитирания или резенции в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове

Публикациите на д-р Николов могат да се разделят в няколко направления, като качествена им характеристика е с много високо научно и научно-приложно ниво:

1. Рискови фактори за сърдечно-съдови заболявания и мултифокална атеросклероза
2. Ултразвуков скрининг за екстракраниални каротидни стенози
3. Диагностика на екстракраниални каротидни стенози
4. Терапия на екстракраниалните каротидни стенози
5. Диагностика и лечение на дълбока венозна тромбоза, профилактика на венозен
6. Тромбоемболизъм
7. Диагностика и лечение на периферна артериална болест
8. Диагностика на хронична венозна болест
9. Анти тромбозна терапия на периферна артериална болест и мозъчно-съдова болест
10. Инвазивно лечение на периферна артериална болест
11. Инвазивно лечение на екстракраниални каротидни стенози
12. Инвазивно лечение на дълбока венозна тромбоза
13. Инвазивно лечение на аневризми на абдоминалната аорта

Научни приноси

Д-р Николов представя многостранна научно-изследователска и публикационна дейност с приноси с научна и научно-практическа стойност в няколко основни направления:

1. В областта на мозъчно-съдовите заболявания изучава
 - профилактиката, диагностиката и терапията на мозъчния инсулт, предизвикан от екстракраниални каротидни стенози;
 - ролята на рисковите фактори в патогенезата на МСБ на базата на десетгодишния опит на Клиниката по ангиология и съдова хирургия;
 - диагностичната стойност на неинвазивните образни изследвания на каротидната атеросклероза - цветно дуплекс скениране (ЦДС), дигитална субтракционна ангиография (ДСА), компютърна томографска ангиография (КТА) и магнитно резонансната

ангиография (МРА), за определяне на процента на каротидната стеноза и на морфологията на каротидната плака.

- всички съвременни възможности за намаляване на общия риск при КЕА както при изолирана каротидна патология, така и на фона на мултифокална атеросклероза (МФА).

Потвърждава се ролята на ЦДС, антиагрегантната профилактика и рутинното шънтиране за снижаване на периперативния риск.

- всички аспекти на диагностиката и индикациите за лечение на екстракраниални каротидни стенози, подкрепени с данни от последните проучвания и ръководства.

- „пътят“ на лечение на пациента – от поставяне на диагнозата, през интервенцията (КЕА или КАС) до медикацията и проследяването му;

- конкомитантното засягане на различни съдови басейни, което влошава прогнозата и е свързано с по-висок процент усложнения. Те значимо се снижават със съвременните методи за лечение на МФА (ендоваскуларна и хибридна хирургия), които допринасят за подобряване на прогнозата и качеството на живот на пациентите.

За първи път в монографията “Каротидна реваascularизация“ се описват двата вида лечение – оперативно и ендоваскуларно, но не като конкуриращи се, а като взаимно допълващи се методики. Изложени в подробности са всички видове оперативни техники с техните предимства и недостатъци, видове анестезия, методи на интраоперативно мониториране на мозъчната перфузия, както и ранните и късните усложнения. Детайлно застъпени са бурното развитие на каротидното стентирание, видовете консуматив и стентове, системи за протекция, както и вариациите на самата ендоваскуларна техника. Описан е десетгодишния опит на клиниката при оперативното лечение на каротидните стенози като резултатите са изключително добри и съизмерими със световните практики.

2. В областта на периферната артериална болест (ПАБ) за първи път в България е направен сравнителен анализ на трите основни метода за лечение на аорто-илиачната оклузивна болест: ангиопластика със стентирание, хибридна хирургия и отворена хирургия. Те имат сходни резултати, но ендоваскуларната терапия носи допълнителни ползи за пациента - съкратен болничен престой, по-малка или липсваща хирургична травма, бързо възстановяване и връщане към обичайния начин на живот. В представеното Клинично ръководство експерти в областта на артериалните заболявания са събрали, обработили и изложили публикуваните доказателства за диагностика, лечение и профилактика на ПАБ. Проучено е мястото на бета-блокери в лечението на пациенти с ПАБ. Направен е обзор на съвременната литература за антитромбозна терапия и профилактика при това заболяване. Описани са клинични случаи на приложение на ендопротези при спешни и животозастрашаващи състояния в

съдовата хирургия, отворена хирургия при руптура на аневризма на абдоминалната аорта към ретроаортно разположена вена реналис синистра. Обсъдено е и мястото на хибридните процедури при пациенти с облитериращ тромбангиит. Акцентирано е върху особеностите на ПАБ при диабетици, медикаментозното и инвазивното (отворена хирургия или ендоваскуларно) лечение на диабетното стъпало, както и факторите, които определят кое от тях да изберем при всеки индивидуален пациент. Проучена е практиката и рентгеновата доза на пациента при ендоваскуларна и хибридна реваскуларизация на долните крайници.

3. В областта на диагностиката и лечението на дълбока венозна тромбоза (ДВТ) за първи път в няколко публикации са съобщени клинични случаи, при които при остра симптоматична проксимална ДВТ, заплашваща с *phlegmasia cerulea dolens*, е извършена механична или фармако-механична тромбаспирация след катетърна тромболиза с tPA. Това води до бързо облекчаване на болката, намаляване на отока, превенция на белодробен тромбоемболизъм, на рецидивираща венозна тромбоза и на развитие на посттромбозен синдром. Разгледана е ролята на директните орални антикоагуланти като все по-честа алтернатива на традиционната антикоагулантна терапия и утвърждаването им като такива, предпочитани от лекари и пациенти.

4. В областта на диагностиката и лечението на варикозни вени въвежда и използва за първи път в България две от миниинвазивните методики за лечение на рефлукса в голямата повърхностна вена - цианоакрилатната емболизация и механо-химичната аблация. В една от публикациите е направен обзор на съвременното инвазивно лечение на разширени вени.

5. В областта на диагностиката на редките съдови заболявания е обсъдена ролята на неинвазивните образни методи при диагностиката на артериит на Такаясу с двустранни аневризми и стенози на каротидните артерии.

Друга научна активност:

- съавтор при изработването на Клинично ръководство за диагностика и лечение на периферна артериална болест
- въвежда рутинното приложение на хибридните оперативни техники в Клиника по Съдова Хирургия към НКБ при лечение на периферна артериална и мозъчно-съдова болест.
- за първи път в България въвежда използването на цианоакрилатната емболизация на голямата повърхностна вена, както и механо-химична аблация

на същата, като най-съвременни и миниинвазивни методи на лечение при варикозна болест.

- участник като изследовател в четири големи международни мултицентрови рандомизирани проучвания: REMEDY, TALECRIS, EUCLID, VOYAGER.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

От предоставената справка, учебната натовареност за възлиза на общо – 250 часа/година. Участва в обучението на специализанти по съдова хирургия и ангиология с тематични практически занятия и лекции. Участва в комисии за провеждане на колоквиуми по съдова хирургия и ангиология. Д-р Николов участва в редица форми на обучение на лекари в извън-аудиторна форма чрез изнасяне на лекции на обучителни модули и училища. Учебната дейност е пряко свързана и с участието в авторски колективи на някои учебни помагала– монографии, и сборници от научни материали. Педагогическите качества и умения на кандидата са отлични.

Оценка на диагностично-лечебната дейност

Кандидатът е със специалност – съдова хирургия. Поддържа отлично непрекъснато медицинско образование под формата на курсове и участия в мед. форуми у нас и в чужбина в резултат, на което е с отлични способности в диагностиката и лечението на сърдечносъдовите заболявания. Владее отлично ултразвуковата диагностика на коремната аорта, периферните и каротидните артерии, както и диагностиката на патологията в дълбоката и повърхностна венозна система на крайниците. Това изключително много му помага в работата му на хирург и ендоваскуларен специалист. Д-р Николов е комплексен съдов хирург, който прилага иновативни подходи както в отворената хирургия, така и в ендоваскуларните процедури. Той въвежда и използва за първи път в България две от миниинвазивните методики за лечение на рефлукса в голямата повърхностна вена. Той е първият сертифициран съдов хирург в България за имплантация на стент Supera. Тези му качества го правят много известен и уважаван сред общността на съдовите специалисти в страната.

Извод: Кандидатът покрива количествените изисквания по научно-изследователска, учебно-преподавателска и диагностично-лечебна дейности за образователната и научната длъжност „Доцент“. Нямам забележки по участието на кандидата в конкурса.

Заключение: В конкурса д-р Наделин Николов се представя като качествен специалист с продължителен лекарски, изследователски и преподавателски стаж. Има призната специалност по съдова хирургия и професионална квалификация по Ендоваскуларна съдова хирургия. Получил е образователна и научна степен „доктор“. Д-р Николов е утвърден професионалист, владеещ и прилагащ на практика всички съвременни методи на диагностика и терапия в съдовата хирургия. Кандидатът членува в престижни национални и международни дружества в областта на съдовата хирургия. Научните му публикации и труд са напълно достатъчни по обем, съдържание, значимост, степен на новост и обосновааност на научните достижения покрива изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МБАЛ „НКБ“ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Въз основа на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в МБАЛ „НКБ“ ЕАД, Условия и ред за придобиване на академичната длъжност „Доцент“, д-р Николов, дм, **отговаря на изискванията за заемане на тази длъжност.**

Въз основа на анализ на научните трудове и на преподавателските му качества предлагам д-р Н.Николов, дм да бъде избран за „Доцент“ за нуждите на Клиника по съдова хурургия на МБАЛ „НКБ“.

ДАТА:27.05.2021
София

Проф. д-р М.Станкев, дмн